

Коцур Віталій Вікторович

Угорський вплив на національну ідентичність населення Закарпаття

УДК 327(439):[323.11(477.87)]
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2023-1.16>

Коцур Віталій Вікторович
доктор історичних наук, професор,
ректор
Університету Григорія Сковороди
в Переяславі
вул. Сухомлинського, 30, Переяслав-
Хмельницький, Київська область,
Україна
ORCID: 0000-0002-7369-4344

Розглядається проблема українсько-угорських відносин щодо етнонаціонального питання на Закарпатті. Висвітлено основні інструменти зовнішньополітичного впливу Угорщини на сусідні країни. Метою дослідження є вивчення впливу угорської зовнішньої політики на національну ідентичність населення Закарпаття, а також з'ясувати практичні механізми вирішення проблемних питань регіону. У ході наукового дослідження були застосовані три групи методів: загальнонаукові (аналіз, синтез, узагальнення, індукція дедукція), міждисциплінарні (джерелознавчий і системно-структурний аналізи) та методи політологічних досліджень (інституціональний, системний, функціональний, поведінковий).

Встановлено причини суперечностей між Україною та Угорщиною на дипломатичному рівні, зокрема: спрощена процедура паспортизації етнічних угорців України уведена Угорщиною, мовне і освітнє питання Закарпаття тощо. Розкрито місце і значення міжнародних українсько-угорських угод для розвитку добросусідських відносин і формування етнонаціональної злагоди у Карпатському регіоні. Визначено основні методи дипломатичного тиску на Україну. У ході дослідження значну увагу акцентовано на офіційній позиції Угорщини навколо Закону України «Про освіту» 2017 р. Втручання Угорщини у це питання і шантаж на дипломатичному рівні лише був на руку росії. У контексті цієї проблематики охарактеризовано ймовірність впливу російських спецслужб на формування відповідної політики щодо України. Зосереджено увагу на спробі лобіювання росією власних інтересів у країнах Європейського Союзу через Угорщину. Наголошено на важливості підтримки угорськими державними інститутами територіальної цілісності і державного суверенітету України, як вагомого елемента безпеки Європи.

З'ясовано політичне і мовно-культурне значення підтримки угорських громадських організацій в Україні коштом Угорщини. У контексті розвитку добросусідських відносин, висловлено авторське бачення щодо розвитку економічного і політичного союзу з країнами карпатського регіону. Це дозволить прискорити євроінтеграційні тенденції і може стати каталізатором економічного розвитку. Для цього варто Україні та Угорщині переглянути власні позиції щодо етнополітичної ситуації у регіоні. Водночас, Будапешт має змінити власні переконання щодо Закарпаття і поглиблювати відносини з Україною.

Ключові слова: угорці, етнополітика, ідентичність, Закарпаття, Україна, Угорщина, меншина.

Вступ. Україна від початку незалежності розгорнула процес побудови добросусідських відносин з іншими країнами, а також уклала ряд угод у політичній, економічній, культурній сферах. Особливо цінними є співпраця з країнами Карпатського регіону, оскільки це був один із кроків інтеграції до європейського простору. У цьому контексті чільне місце займають українсько-угорські відносини, тенденції їх розвитку і суперечливі моменти.

Прикордонні райони Закарпаття, де компактно розселена угорська меншина, стали одним із елементів зовнішньополітичних відносин між Україною та Угорщиною. Безумовно це питання не втрачає актуальності, оскільки окремі проросійські сили в Україні та Угорщині навмисно порушували питання щодо автономії Закарпаття, що сприяло певним дипломатичним суперечностям. Нині в умовах російсько-української війни і неоднозначною позицією Угорщини щодо цього це питання безумовно актуалізується з кількох причин: 1) Угорщина є країною ЄС і НАТО, а отже має голос у цих міжнародних структурах; 2) Закарпаття для Угорщини є плацдармом для формування впливу на політичні процеси в Україні; 3) підтримка

в окремих питаннях росії є специфікою нинішнього керівництва Угорщини, яке ймовірно потрапило під вплив російських спецслужб. Важливо розуміти чи є угорський вплив деструктивним чи можливо він сприятиме виробленню оптимальної моделі етнонаціональних відносин у регіоні й створить ґрунт для розв'язання спірних україно-угорських питань.

Метою дослідження є вивчення впливу угорської зовнішньої політики на національну ідентичність населення Закарпаття, а також з'ясувати практичні механізми вирішення проблемних питань регіону. Для досягнення поставленої передбачено виконання наступних завдань:

- висвітлити ключові положення чинних міжнародних угод між Україною та Угорщиною щодо етнонаціональної політики у Карпатському регіоні;
- визначити основні тенденції угорської міжнародної політики у ставленні до власної діаспори;
- з'ясувати важливі проблемні питання українсько-угорських відносин упродовж 1991–2022 рр.

Методи дослідження. У ході наукового дослідження були застосовані три групи методів: загальнонаукові (аналіз, синтез, узагальнення, індукція дедукція), міждисциплінарні (джерелознавчий і сис-

темно-структурний аналізи) та методи політологічних досліджень (інституціональний, системний, функціональний, поведінковий). Їхнє комплексне використання дозволяє детально розкрити українсько-угорські відносини, висвітлити офіційну позицію державних органів влади щодо окремих проблемних питань і визначити тенденції розвитку етнонаціональних відносин у Карпатському регіоні, а конкретно – у Закарпатській області.

Закарпатська область стала важливим регіоном, який був у центрі уваги офіційних владних представників Угорщини. З одного боку компактне розселення угорців дозволяло поглибити дипломатичні взаємини між Україною і Угорщиною, розгорнути співробітництво щодо захисту мовних, культурних, освітніх прав меншин (угорської в Україні й відповідно української в Угорщині), а з іншого – стало предметом маніпуляцій і дискусій на політичній арені двох країн.

Українсько-угорські відносини посідають важливе місце. На території України проживає понад 150 тис. угорців, які компактно проживають у західних районах Закарпатської області. Українське та угорське керівництва уклали ряд угод, спрямованих на розвиток національно-культурного життя Закарпаття. Варто відмітити позитивні й негативні тенденції, які були притаманні регіону позитивні, так і негативні тенденції. Зокрема, до позитивного слід віднести розвиток культурно-просвітницьких товариств, завдання яких було збереження мовних і культурних традицій угорців та інших національних меншин. Водночас у районах компактного проживання угорців спостерігалось тотальне поширення угорської мови і витіснення з ужитку української. Влада Угорщини використовувала ці тенденції, опосередковано підтримуючи автономістські настрої на Закарпатті, а також збільшуючи власного впливу в цьому регіоні [19, с. 445].

У 1990-х рр. становище національних меншин, стало предметом міждержавної взаємодії у формі двосторонніх комісій, налагодження дипломатичних зв'язків тощо. Відбувається підписання низки меморандумів, декларацій і договорів, українсько-угорського співробітництва у галузі національних меншин відображено у відповідній Декларації і Договорі «Про основи добросусідства між Україною й Угорщиною» (1991 р.) [26, с. 52]. Стаття 17 цього документу фактично врегулювала захист національних меншин на території обох країн і покликана була сприяти розвитку оптимальної моделі етнополітики [15]. Фактично передбачалося виконання положень Декларації «Про принципи співробітництва між Українською РСР та Угорською Республікою по забезпеченню прав національних меншостей», яку укладено було ще у травні 1991 р. [14]. Фактично з цього періоду було закладено ґрунт для розбудови подальших відносин.

Проте, досить часто виникали спекуляції щодо статусу Закарпаття. Спираючись на зарубіжну підтримку, в 1991 р. були спроби утворити на Закарпатті автономний угорський округ з відповідною економічною самостійністю. Проте ці плани, що суперечили Конституції України, не було реалізовано. Утім, ідея закарпатського сепаратизму була підхоплена окремими радикальними угорськими організаціями і російськими спецслужбами, які намагалися дестабілізувати ситуацію у регіоні й посилювати власний вплив на українську владу. Офіційно Угорщина не підтримувала ці ідеї, проте намагалася збільшувати вплив на регіон різними методами. Робота в галузі етнонаціональних відносин проводилася у рамках змішаної українсько-угорської комісії.

Від початку 1990-х рр. Угорщина розглядала Україну як одного із ключових ділових партнерів. Особливо цінним є прикордонне співробітництво. У цьому контексті підписано низку угод (до 22 липня 2021 р. їхня кількість сягала 141), які врегулюють це питання і сприяють налагодженню добросусідських відносин. Упродовж 1990-х рр. відбувалося налагодження механізму транскордонного співробітництва у Карпатському регіоні, яке передбачало серію міжнародних угод України з Угорщиною, Словаччиною, Румунією тощо. Закарпаття відіграло у цьому вагомий роль, адже область межувала з кількома європейськими країнами Карпатського регіону.

Незважаючи на ряд угод із сусідами, Угорщина у 1990-х рр. продовжувала утілення концептуальної ідеї відновлення «Великої Угорщини», яка фактично з'являється за період прем'єрства Й. Антала [13]. Ця ідея лишається однією із ключових серед угорських націоналістів, про що свідчать заклики право-радикальних сил Угорщини. Офіційно Будапешт їх не підтримує, адже це суперечить нормам міжнародного права. Проте, варто припустити, що діяльність таких організацій цілком могла бути вигідною росії, яка намагалася зберегти свій вплив на пострадянському просторі й посилити власні амбіції на теренах Східної Європи.

Підписання договору «Про основи добросусідства між Україною й Угорщиною» і декларації «Про принципи співробітництва між Українською РСР та Угорською Республікою по забезпеченню прав національних меншостей» зумовлювало спекуляції з боку угорських урядових та неурядових організацій. Відповідно, угорська влада досить різко реагувала на будь-які спроби розвитку державної мови на Закарпатті, апелюючи до положень згаданих міжнародних актів. З іншого боку Угорщина створювала посилювала політику надання угорського громадянства етнічним угорцям України, тим самим лише посилюючи напругу в регіоні. На початку 2000-х рр. Угорщина розгорнувся процес надання громадянства своїй діаспорі в сусідніх

країнах, зокрема, в Україні за спрощеною системою. У 2004 р. в Угорщині проведено референдум, на якому вирішувалося питання подвійного громадянства. Звісно такий крок зазнав критики з боку урядами сусідніх країн Карпатського регіону, зокрема, Румунією і Україною [16, с. 477]. Тим паче, законодавство України забороняє біпатризм. Попри це, практика надання громадянства своїй діаспорі в інших країнах продовжується.

Ще один міжнародний акт між Україною та Угорщиною, який мав на меті налагодити конструктивну співпрацю в освітній, науковій і культурній сферах стала «Угода між Урядом України і Урядом Угорської Республіки про співробітництво в галузі культури, освіти і науки», підписана 4 квітня 1995 р. і набрала чинності з 15 вересня 1995 р. Вона передбачала формування низки заходів, які заохочували розвиток громадських культурних організацій національних меншин, при цьому надаючи їм право на отримання допомоги з іншої країни (стаття 14) [35].

Угорський уряд та угорські благодійні організації під час підписання договорів про міжрегіональну, міжурядову чи прикордонну співпрацю наполягали на внесенні пункту про розвиток своєї діаспори у сусідніх державах. Урядові та неурядові організації Угорщини підтримували зв'язок з угорськими національними організаціями за кордоном запровадженням культурологічних, освітніх, гуманітарних та економічних програм і проєктів у місцях компактного проживання [39, с. 214]. Так, підписуючи «План співробітництва між Міністерством культури і мистецтв України та Міністерством національної культурної спадщини Угорської Республіки на 2005–2008 роки», угорська і українська сторони домовилися і про підтримку розвитку національно-культурних потреб угорської меншини в Україні і української в Угорщині (статті 13 і 23) [27].

Першим серйозним викликом українсько-угорським відносинам став Закон «Про угорців, які проживають у сусідніх країнах», який набув чинності з 1 січня 2002 р. [33, с. 55]. Цей документ фактично спрощував процедуру отримання угорського громадянства для етнічних угорців, що проживали у сусідніх країнах, у тому числі й в Україні. Упродовж 2000-х рр. на Закарпатті утворювалися органи, які мали право надавати рекомендації чи підтверджувати походження особи, яка подавала документи на отримання статусу закордонного угорця. Від моменту прийняття закону і до 2009 р. на території Закарпаття було видано 144 тис. посвідчень закордонних угорців [16, с. 476].

Карпатський регіон мав строкатий етнічний склад населення, який сприятливим чинником для формування добросусідських відносин, спільного економічного і політичного розвитку сусідніх країн. Проживання у цьому регіоні українців, поляків, угорців, румунів, словак мало стати чинником тісної міжнародної співпраці [11]. Завдяки цьому існує

можливість зміцнення взаємовідносини і формувати єдиний економічний простір. Це б мало важливе значення для розвитку регіонального співробітництва у Європі з одного боку, сприятиме прискоренню євроінтеграції України з іншого. Водночас така співпраця стала б превентивним заходом у розпалюванні конфліктів на етнічному чи релігійному ґрунті. Втручання у внутрішню політику сусідньої країни, прискорена паспортизація громадян іншої країни лише пригальмовують процес стабільного розвитку регіону і формує суперечності на інституціональному рівні. Про цю проблему писали й іноземні журналісти, які також вважали такі кроки небезпечними для етнополітичної стабільності в Закарпатті [6].

Влада Угорщини у відносинах із сусідніми державами дотримується сталого набору дипломатичних тез та політичних пріоритетів, які зводяться до захисту колективних прав численних угорських етнічних груп у сусідніх державах; надання громадянства Угорщини особам інших країн, які можуть довести своє етнічне угорське походження, що означає отримання політичних прав, можливості активної і пасивної участі у виборах до парламенту; створення і організаційно-фінансової підтримки в сусідніх країнах етнічних партій, які вже набули ознак політичної суб'єктності, отримавши представництво в органах влади, зокрема, національних парламентах і урядах; використання партійної інфраструктури на території сусідніх держав для просування пріоритетів найбільш потужних угорських політичних партій, зокрема, ФІДЕС, Угорської соціал-демократичної партії, радикальної партії «Йоббік», а з набуттям чинності законодавства про набуття угорського громадянства – для завоювання симпатій виборців; пропагування гасла територіальної автономії на суміжних територіях, зокрема напередодні виборів в Угорщині і в сусідніх країнах [19, с. 401]. Звісно, більшість подібних закликів є лише знаряддям маніпуляцій для певного електорального кола Угорщини. Проте, окремі заклики мають реальне підґрунтя, а спроби їх реалізувати були зафіксовані в Україні.

Будапешт реагує лише на жорсткі аргументи і дипломатичні контрвипади. Свідченням цього є приклад Словаччини, яка досить гостро відреагувала на оновлення угорського законодавства, схваливши штрафні санкції та позбавлення громадянства особам, які мають статус біпатрида. Лівоцентристський уряд Р. Фіцо у 2012 р. розгорнув процес реформування системи освіти для національних меншин, оновив мовне законодавство, відповідно до якого передбачаються штрафи за використання мови, відмінної від державної, в офіційних установах. Незважаючи на те, що латентний конфлікт між Словаччиною та Угорщиною має характер сталого питання «порядку денного» двосторонніх відносин, не має підстав стверджувати,

що відносини між країнами можуть загрожувати етнополітичній стабільності [19, с. 402]. У 2013 р. уряди обох країн провели міжвідомчі переговори, на яких обговорено проєкт угоди, покликаної вирішити проблему подвійного громадянства та врегулювати становище національних меншин у Словаччині.

Аналогічні методи використовує Угорщина і у відносинах з Румунією та Україною. Окремі радикальні організації Угорщини відкрито провокують етнополітичну дестабілізацію у Закарпатті шляхом заяв, щодо належності регіону до Угорщини, у той час як більш помірковані сили, використовують ці заклики інструментарій захисту колективних прав меншин. Після окупації Росією частин Донецької і Луганської областей Угорщина послабила тиск на Україну щодо створення Прикарпатського автономного району. Проте угорська правляча партія «Фідес» не відмовилася від ідеї подвійного громадянства для угорців Закарпаття [25]. Більше того, на Угорщина продовжувала підтримку громадсько-політичних організацій угорців на Закарпатті. У зв'язку з тим, вони поступово набирали популярність у окремих районах області, а отже поступово здобували авторитет у регіоні. Під час виборів до Закарпатської обласної ради в 2015 р. угорські партії отримали 8 депутатських мандатів [1; 10; 23].

Україна і Угорщина упродовж десятиліть напружувала широку договірну базу щодо захисту і забезпечення прав національних меншин в обох державах. Проте наріжним каменем останніх років стало питання реформи освітньої сфери в Україні. Аргументи під час критики освітнього законодавства угорською стороною зводилися до звинувачення у дискримінації мовних прав угорської меншини в Україні. Політолог Т. Березовець висловив припущення, що угорці «хочуть вчити етнічних угорців, громадян України, лише угорською мовою, але за рахунок бюджету України. Готувати для себе робочу силу в іншій країні, не витрачаючи ні копійки» [22]. А. Кокотюха припускає, що «саме Росія, маючи величезний досвід спекуляцій та сіяння розбрату в мовних питаннях, могла використати момент..., який угорські націоналісти винесли в міжнародну політику, шукаючи привід повернути Закарпаття» [21]. Хоча, ймовірно ця критика є лише частиною політичних маніпуляцій на електоральному полі Угорщини. Цієї думки притримується Д. Тужанський, який вважає, що прем'єр-міністр В. Орбан зі своєю партією «Фідес-ХДНП» (Fidesz-KDNP) мав на меті у квітні 2018 р. втретє поспіль здобути перемогу під час виборів до парламенту та очолити уряд. Таким чином, угорський політик мобілізував власний електорат, указуючи на ворога ззовні [34]. Такої ж точки зору притримувався і Д. МакЛауглін, вважаючи заяви угорців щодо мовного законодавства підготовкою

правлячої партії до виборів [5]. Результатом застосування цієї технології є перемога «Фідес-ХДНП» з результатом 48,49% голосів. Друге місце посіла праворадикальна партія «Йоббік» з 19,50% голосів. Так партія В. Орбана отримала в парламенті 134 місця, тобто дві третини [31]. Звісно, питання освіти угорців України для керівництва Угорщини є дещо більшим ніж просто технологія. Гостре негативне сприйняття нового українського закону про освіту, який суттєво обмежив викладання угорською в школах зумовлювалося й іншими чинниками, зокрема і втручанням російських спецслужб, які застосовували всі методи дестабілізації ситуації у регіоні. Варто відмітити, офіційно Угорщина не мала наміру рахуватися з національними інтересами України, особливо щодо мовного питання. Тим паче, Закон України «Про освіту» лише мав сприяти розвитку української мови як державної, а не дискримінувати мови національних меншин. Зокрема, Стаття 7 документу передбачає, що освіта мовою національних меншин надається лише в початкових класах, а середня і вища освіта надаватимуться державною мовою – українською [18].

Офіційна позиція Угорщини чітко викладена у заяві міністра закордонних справ Угорщини П. Сіярто щодо неприпустимість позбавляти угорців права навчатися рідною мовою. До того ж угорська сторона користувалася незгодженістю і розбіжностями позицій Міністерства освіти і науки України і голови Закарпатської обласної державної адміністрації Г. Москаля, який, по суті, підтримав угорську сторону в питанні використання угорської мови та навчання нею, спираючись на положення Європейської Хартії щодо регіональних мов [29]. Угорщина цей дискурс намагалася перетворити на важіль впливу, зокрема на дипломатичному рівні, зокрема не підтримувати Україну, чинити опір ухваленню рішень на її користь на міжнародній арені на форумах ООН, ОБСЄ та ЄС порушувати питання про внесення поправок до мовної статті закону України про освіту. З ініціативи Угорщини заблоковано проведення зустрічей Україна-НАТО на міністерському та найвищому рівнях, які мали відбутися 14 або 15 лютого 2018 р. У квітні 2018 р. заблоковано засідання Комісії Україна-НАТО на рівні міністрів закордонних справ [17; 38]. Кремль використовує цю позицію Угорщини і через власні ЗМІ закордоном нав'язує думку про дискримінацію мов національних меншин в Україні. Звісно ця позиція суперечить інтересам НАТО, України і Угорщини в цілому, а тому є шкідливою для безпекової політики у регіоні [4].

Водночас, на думку І. Климпуш-Цинцадзе, «закон “Про освіту” не зменшив, а розширив права угорськомовної меншини», а Україна розраховує на конструктивний, а не маніпулятивний діалог з Угорщиною» [2]. Венеційська комісія) у рішенні

щодо мовних положень закону України «Про освіту» зазначила, що необов'язково вносити зміни до статті 7 акту для того, щоб угорська меншина чи інші меншин країн-членів ЄС мали змогу реалізувати свої мовні права [9].

Дослідивши особливості українсько-угорських відносин, хотілося б виокремити деякі рекомендації та застереження щодо їх подальшого розвитку:

- по-перше, не варто піддаватися шантажу сусідніх держав і нехтувати національними інтересами. «Мовна норма» в законі про освіту має на меті інтегрувати нацменшини, зокрема угорську, в українське суспільство, а не навпаки. Україні не варто дозволяти сусіднім державам визначати свій порядок денний в національному, політичному та економічному житті;

- по-друге, політика України щодо даного питання має бути виваженою. Не слід вдаватися до дзеркальних дій, як це пропонують деякі політики [8; 30];

- по-третє, важливо покласти край спробам політичної спекуляції довкола таких питань як мова, державні кордони, суверенітет, національна історія, армія, національні меншини тощо, особливо в умовах зовнішньополітичних викликів сьогодення.

Справжні причини такої напруженості зумовлені й історичними чинниками. У радянські часи закарпатські угорці були замкнutoю спільнотою, яка мала тісні зв'язки з Угорщиною. Українську та російську мови у їхньому побуті практично не використовували. З роками ця мовна самоізоляція лише поглиблювалася. Внаслідок цього випускники угорських шкіл продемонстрували незадовільний стан знання української мови на ЗНО [36, с. 11].

Українська влада прагнула залучити угорців до державотворчих процесів, популяризуючи українську мову як державну. Такі кроки наштовхнулися на спротив угорського уряду, який вбачив у цих діях загрозу правам угорців в Україні. Відмітимо, що нове законодавство не відміняє факту наявності угорськомовних шкіл на території України, кількість яких сягає 176. За підтримки уряду Угорщини відбувався розвиток цих навчальних закладів, а також домовлено з українською стороною про спробу проведення зовнішнього незалежного оцінювання угорською мовою.

Закінчуючи угорську школу, при цьому не володіючи українською мовою, випускники вступали на навчання в Закарпатський угорський інститут ім. Ф. Ракоці II. Так відбувалася самоізоляція угорців, які не змогли інтегрувались до українського політичного, соціокультурного простору. А. Никонров наводив дані, у яких відмічав участь угорських державних і недержавних організацій у підтримці цієї системи: «угорські благодійні фонди виділяли на функціонування такої системи близько

2 млн євро щорічно. У 2015 році було переказано 45 млн грн, у 2016 році – 60 млн грн. Таким чином, вочевидь спостерігалася зростаюча активність Угорщини в фінансуванні освітніх проєктів та програм на Закарпатті». Дослідник вважає, що такі тенденції можуть зумовити освітній сепаратизм [24].

Тези про «угорський сепаратизм» є лише певною політичною технологією, яка лише поглиблює дезінтеграційні тенденції. Лідер «Карпатської Січі» Т. Деяк наголосив, що сепаратистські тенденції на Закарпатті є штучним явищем, зумовлене нагнітанням ситуації окремими політиками, що мають різне спрямування (проукраїнське, проросійське, проугорське). Причиною цього є слабкий контакт між центральною та місцевою владою. Т. Деяк переконаний, що угорський сепаратизм неможливий, оскільки більшість угорців поважає Україну, а частина з них захищає її у російсько-українській війні [28].

Ще одним елементом угорської зовнішньої політики є нав'язування різних освітніх проєктів на Закарпатті всупереч українському законодавству. Безумовно це лише стає перешкодою у формуванні добросусідських відносин і зумовлює конфліктну ситуацію у регіоні, вигідну росії. Враховуючи серйозні взаємозв'язки Угорщини з росією складається враження, що такі кроки є умисними для ослаблення України. Є. Магда відзначає, що «прем'єр-міністр Віктор Орбан, який контролює конституційну більшість у парламенті країни, не соромився демонструвати публічні симпатії до Володимира Путіна... Орбана не без підстав називають одним із лобістів російських інтересів у Європейському Союзі...» [20, с. 57] Західним партнерам не треба забувати, що «Путін особисто... вважає необхідним компенсувати образи, нанесені Росії після падіння СРСР» у зв'язку з чим «свідомо ... застосовує військову силу проти суверенної країни, щоб досягнути своїх цілей». «У нього є комплекс прийомів, які два-три рази принесли йому успіх і він планує продовжувати діяти в тому ж напрямі» [32, с. 310–311]. Росія через Угорщину здійснювала спроби лобіювання питання щодо зняття економічних санкцій з ЄС [12; 37]. Більше того, Угорщина намагалася накласти вето на пакет санкцій ЄС проти постачання нафтопродуктів і газоносіїв з росії [3; 7]. Такий стан речей негативно впливав на імідж ЄС, особливо у вирішенні гострих питань і захисту демократичних цінностей. Враховуючи зазначене, угорському політикуму слід чітко зрозуміти, що без незалежної і сильної України – не може бути процвітаючої Угорщини [19, с. 448].

Отже, сучасні українсько-угорські відносини є невід'ємним елементом розбудови добросусідських відносин. Незважаючи на суперечності стосовно окремих політичних, освітніх мовних питань, все ж співпраця України та Угорщини може спри-

яти потужному економічному і політичному розвитку Карпатського регіону. На цьому шляху є ряд перешкод, які варто долати на дипломатичному рівні урядам обох країн. Але важливо розуміти чи дійсно Угорщина готова підтримати Україну в євроінтеграційних прагненнях, чи, можливо, вона буде у подальшому лобювати інтереси росії на європейському просторі. Співпраця з агресором може негативно позначитися на іміджі Угорщини і вплинути на її статус у ЄС чи НАТО, що безумовно не знайде схвалення в угорців. До того ж, негативно може позначитися і втручання Угорщини у внутрішні справи України, зокрема щодо етнополітичної ситуації у Закарпатті. Нині важливо виробити стратегію спілкування з угорськими дипломатами і донести до Будапешту важливість співпраці.

ЛІТЕРАТУРА:

1. «Етнополітичні загрози та ризики національної консолідації: регіональний вимір». Аналітична записка. 2016. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/politika/etnopolitichni-zagrozi-ta-riziki-nacionalnoi-konsolidacii-regionalniy-vimir>
2. «Не потрібен маніпулятивний діалог»: в Брюсселі сперечалися щодо мови освіти в Україні. *Європейська правда*. 2017. URL: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/12/8/7074831/>
3. Janicek K., Spike J., Gatopoulos D. Slovakia, Hungary won't back EU sanctions on Russian energy. URL: <https://apnews.com/article/russia-ukraine-business-bulgaria-serbia-european-union-efa1e4c2f663651f21aaeb2d68f21090>
4. Krekó P., Szicherle P. Why Is Hungary Blocking Ukraine's Western Integration? URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/why-is-hungary-blocking-ukraine-s-western-integration/>
5. McLaughlin D. Ukraine defends education reform as Hungary promises 'pain'. URL: <https://www.irishtimes.com/news/world/europe/ukraine-defends-education-reform-as-hungary-promises-pain-1.3235916>
6. Mirolaev M. Caught between two rivals, ethnic Hungarians in Ukraine walk a fine line. 2018. URL: <https://www.latimes.com/world/europe/la-fg-ukraine-hungarians-20181105-story.html>
7. Zoltan S. Hungary Floats Veto Threat as EU Works to Ban Russian Oil. 2022. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-05-01/hungary-would-veto-eu-sanctions-on-russian-energy-minister-says>
8. Ар'єв: Реакція Угорщини на закон про освіту – шантаж, але Україні є чим відповісти. Текст документа. *Європейська правда*. 2017. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2017/09/26/7071497/>
9. Висновок Венеціанської комісії щодо освітнього закону. Текст документа. *Європейська правда*. 2017. URL: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/12/8/7074838/>
10. Виступ В. Брензовича за круглим столом «Угорський чинник у внутрішній політиці України. НІСД. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2625/>
11. Гарагонич В. Вплив діаспори на розвиток транс-кордонного співробітництва. 2010. URL: [\[nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/72124/35-Garagonich.pdf?sequence=1\]\(http://nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/72124/35-Garagonich.pdf?sequence=1\)](http://dspace.

</div>
<div data-bbox=)

12. Гриневич: В Угорщині є багато міфів про новий освітній закон. *Українська Правда*. 2017. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2017/09/26/7156369/>
13. Гузинець Ю. Етнополітика Угорщини щодо закордонних угорців. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/guzynets_etnopolityka.pdf
14. Декларація про принципи співробітництва між Українською РСР та Угорською Республікою по забезпеченню прав національних меншостей. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348_322#Text
15. Договір про основи добросусідства та співробітництва між Україною і Угорською Республікою. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348_004#Text
16. Закарпаття 1919–2009 років: історія, політика, культура (україномовний варіант українсько-угорського видання). Під ред. М. Вегеша, Ч. Фединець; (Редколег. Ю. Остапець, Р. Офіцинський, Л. Сорко, М. Токар, С. Черницко; Відп. за випуск М. Токар). Ужгород: вид. «Ліра», 2010. 720 с.
17. Закон про освіту: куди заведуть мовні пристрасті на Закарпатті. URL: <https://goloskarpat.info/analytics/59ba7ac7efb3c/>
18. Закон України «Про освіту» (Електронний ресурс) *Верховна Рада України* Законодавство України. 2017. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
19. Коцур В. Національні меншини України в контексті суспільно-політичних трансформацій 90-х рр. XX ст. поч. XXI ст.: монографія. Переяслав-Хмельницький: Домбровська Я.М., 2020. 594 с.
20. Магда Є. Гібридна війна: вижити і перемогти. Київ: Віват, 2016. 304 с.
21. Метод «Йоббіка»: Чому Угорщина загострює мовну проблему з Україною. *112.ua Думки*. 12 вересня 2017. URL: <https://ua.112.ua/mnenie/metod-yobbika-chomu-uhorshchyna-zahostriue-movnu-problemu-z-ukrainoiu-410752.html>
22. Мовний шантаж Угорщини – це вже проблема Брюсселя, а не Києва. *Зік новини*. 27 вересня 2017. URL: https://zik.ua/news/2017/09/27/movnyy_shantazh_ugorshchynu_tse_vzhe_problema_bryusselya_a_ne_kyieva_1175289
23. На Закарпатті зібрали 64000 підписів проти мовних законопроектів у ВР. *7dniv.info*. URL: <http://7dniv.info/society/88200-na-zakarpatt-zbrali-64-000-pdpisv-proti-movnih-zakonoproektv-u-vr.html>;
24. Никониров О. Як Угорщина через освіту створює на Закарпатті свій анклав. *Депо. Закарпаття*. 2017. URL: <https://zak.depo.ua/ukr/zak/yak-ugorschina-stvoryuye-sviy-anklav-cherez-navchannya-zakarpatsiv-20170704599567>
25. Орбан пропонує Україні узаконити подвійне громадянство для угорців Закарпаття. *Європейська правда*. URL: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/03/30/7063844/>
26. Остапець Ю., Скиба І. Угорська меншина Закарпаття: суспільно-політичний та культурний розвиток. *Актуальні питання законодавчого регулювання захисту прав національних меншин в Україні та шляхи їх реалізації в Умовах поліетнічного регіону: аналіз оцінки. Матеріали круглого*

столу. 21 грудня 2011 р. Ужгород: «Ліра», 2012. С. 51–68.

27. План співробітництва між Міністерством культури і мистецтв України та Міністерством національної культурної спадщини Угорської Республіки на 2005–2008 роки. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/348_056#Text

28. Політичне ток-шоу «Пульс». Випуск 2.10.2018. URL: <https://video-ua.112.ua/politychne-tok-shou-puls-vypusk-vid-02102018-280070.html>

29. Попович З. Закон про освіту: куди заведуть мовні пристрасті на Закарпатті. *ВВС Україна*. 2017. URL: <http://www.bbc.com/ukrainian/features-41252966>

30. Сидоренко С., Панченко Ю. Угорський мовний шантаж: чи поховає Будапешт європейське майбутнє України. *Європейська правда*. 2017. URL: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/09/26/7071503/>

31. Сидоренко С., Тужанський Д. Перемога вічного Орбана: як угорський прем'єр зберіг абсолютну владу в країні. *Європейська правда*. 9 квітня 2018 р. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/04/9/7080095/>

32. Станчев М., Фельштинский Ю. Третья мировая: битва за Україну. Київ: Наш Формат. 2015. 456 с.

33. Ткач Д. Політика офіційної Угорщини щодо національної автономії у сусідніх країнах: правда та домисли. *Виклики і Ризики. Безпековий огляд ЦДАКР*. Київ, 2017. № 9 (72). С. 44–57.

34. Тужанський Д. Гра на межі ворожнечі: як Угорщина радикалізує суспільство для перемоги чинної влади. *Європейська правда*. 28 серпня 2017 р. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/08/28/7069912/>

35. Угода між Урядом України і Урядом Угорської Республіки про співробітництво в галузі культури, освіти і науки. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/348_054#Text

36. Угорський чинник у внутрішньополітичних та безпекових процесах на Закарпатті. Київ: НІСД, 2017. 48 с.

37. Угорщина: що стоїть за войовничою риторикою проти України. LB.ua. 2017. URL: https://ukr.lb.ua/world/2017/09/26/377586_ugorshchina_shcho_stoit_voyovnichoyu.html

38. Україна приєднається до засідання Грузії і НАТО в рамках саміту Альянсу – Зеркаль. *Європейська Правда*. 2018. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/06/14/7083092/>

39. Шипка Н. Угорська національна меншина як чинник формування українсько-угорських міждержавних політичних відносин (1991–2006 рр.). *Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку: Зб. наук. пр.* Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2007. Випуск 19. С. 208–216.

REFERENCES:

1. «Etnopolitychni zahrozy ta ryzyky natsional'noyi konsolidatsiyi: rehional'nyu vymir» (2016) [«Ethnopolitical threats and risks of national consolidation: regional dimension»]. *Analychna zapyska* URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/politika/etnopolitychni-zagrozi-ta-riziki-natsionalnoi-konsolidacii-regionalniy-vimir>

2. «Ne potriben manipulyatyvnyu dialoh»: v Bryusseli sperechalysya shchodo movy osvity v Ukrayini

(2017) [«There is no need for a manipulative dialogue»: in Brussels, they argued about the language of education in Ukraine]. *Yevropeys'ka pravda*. URL: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/12/8/7074831/>

3. Janicek K., Spike J., Gatopoulos D. Slovakia, Hungary won't back EU sanctions on Russian energy. URL: <https://apnews.com/article/russia-ukraine-business-bulgaria-serbia-european-union-efa1e4c2f663651f21aaeb2d68f21090>

4. Krekó P., Szicherle P. Why Is Hungary Blocking Ukraine's Western Integration? URL: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/why-is-hungary-blocking-ukraine-s-western-integration/>

5. McLaughlin D. Ukraine defends education reform as Hungary promises «pain». URL: <https://www.irishtimes.com/news/world/europe/ukraine-defends-education-reform-as-hungary-promises-pain-1.3235916>

6. Mirolaev M. (2018). Caught between two rivals, ethnic Hungarians in Ukraine walk a fine line. URL: <https://www.latimes.com/world/europe/la-fg-ukraine-hungarians-20181105-story.html>

7. Zoltan S. (2022). Hungary Floats Veto Threat as EU Works to Ban Russian Oil. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-05-01/hungary-would-veto-eu-sanctions-on-russian-energy-minister-says>

8. Ar'yev: Reaktsiya Uhorshchyny na zakon pro osvitu – shantazh, ale Ukrayini ye chym vidpovisty. *Tekst dokumenta* (2017). [Ariev: Hungary's reaction to the law on education is blackmail, but Ukraine has something to answer for. Document text] *Yevropeys'ka pravda*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2017/09/26/7071497/>

9. Vysnovok Venetsians'koyi komisiyi shchodo osvitynoho zakonu. *Tekst dokumenta* (2017). [Conclusion of the Venice Commission on the educational law. Document text] *Yevropeys'ka pravda*. URL: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/12/8/7074838/>

10. Vystup V. Brenzovycha za kruhlym stolom «Uhors'kyy chynnyk u vnutrishniy politytsi Ukrayiny» [V. Brenzovich's speech at the round table «The Hungarian factor in the internal politics of Ukraine»]. *NISD*. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/2625/>

11. Harahonych V. (2010). Vplyv diaspory na rozvytok transkordonnoho spivrobitnytstva [The influence of the diaspora on the development of cross-border cooperation]. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/72124/35-Garagonich.pdf?sequence=1>

12. Hrynevych: V Uhorshchyni ye bahato mifiv pro novyy osvityny zakon. (2017). [Hrynevych: In Hungary, there are many myths about the new education law]. *Ukrayins'ka Pravda*. URL: <https://www.pravda.com.ua/news/2017/09/26/7156369/>

13. Huzynets' Yu. Etnopolityka Uhorshchyny shchodo zakordonnykh uhortsiv [Ethnopolitics of Hungary regarding Hungarians abroad]. URL: https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/guzynets_etnopolityka.pdf

14. Deklaratsiya pro pryntsyipy spivrobitnytstva mizh Ukrayins'koyu RSR ta Uhors'koyu Respublikoyu po zabezpechennyu prav natsional'nykh menshostey [Declaration on the principles of cooperation between the Ukrainian SSR and the Republic of Hungary on

ensuring the rights of national minorities]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348_322#Text

15. Dohovir pro osnovy dobrosusidstva ta spivrobotnytstva mizh Ukrayinoyu i Uhors'koyu Respublikoyu [Agreement on the foundations of good neighborliness and cooperation between Ukraine and the Republic of Hungary]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348_004#Text

16. Zakarpattya 1919–2009 rokiv: istoriya, polityka, kul'tura (ukrayinomovnyy variant ukrayins'ko-uhors'koho vydannya) (2010). [Transcarpathia 1919–2009: history, politics, culture (Ukrainian-language version of the Ukrainian-Hungarian edition)]. Pid red. M. Vehesha, Ch. Fedynets'; (Redkoleh. Yu. Ostapets', R. Ofitsyns'kyy, L. Sorko, M. Tokar, S. Chernytsko; Vidp. za vypusk M. Tokar). Uzhhorod: vyd. «Lira», 720 s.

17. Zakon pro osvitu: kudy zavedut' movni prystrasti na Zakarpatti [Law on education: where will language passions lead in Transcarpathia]. URL: <https://goloskarpat.info/analytics/59ba7ac7efb3c/>

18. Zakon Ukrayiny «Pro osvitu» (2017). [Law of Ukraine «On Education»]. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

19. Kotsur V. (2020). Natsional'ni menshyny Ukrayiny v konteksti suspil'no-politychnykh transformatsiy 90-kh rr. XX st. poch. XXI st.: monohrafiya [National minorities of Ukraine in the context of socio-political transformations of 1990's of 20 century – beginning of 21 century: monograph]. Pereyaslav-Khmel'nyts'kyy: Dombrovs'ka Ya.M., 594 s.

20. Mahda Ye. (2016). Hibrydna viyna: vyzhyty i peremohty [Hybrid warfare: survive and win]. Kyiv: Vivat. 304 s.

21. Metod «Yobbika»: Chomu Uhorshchyna zahostryuye movnu problemu z Ukrayinoyu [The «Jobbik» method: Why Hungary is exacerbating the language problem with Ukraine]. 112.ua Dumky. 12 veresnya 2017. URL: <https://ua.112.ua/mnenie/metod-yobbika-chomu-uhorshchyna-zahostriuye-movnu-problemu-z-ukrainoiu-410752.html>

22. Movnyy shantazh Uhorshchyny – tse vzhe problema Bryusselya, a ne Kyieva [Linguistic blackmail of Hungary is a problem of Brussels, not Kyiv]. Zik novyny. 27 veresnya 2017. URL: https://zik.ua/news/2017/09/27/movnyy_shantazh_ugorshchyny_tse_vzhe_problema_bryusselya_a_ne_kyieva_1175289

23. Na Zakarpatti zibraly 64000 pidpysiv proty movnykh zakonoproektiv u VR. [In Transcarpathia, 64,000 signatures were collected against language draft laws in the Republic of Belarus]. 7dniv.info. URL: <http://7dniv.info/society/88200-na-zakarpatt-zbrali-64-000-pdpisv-proti-movnih-zakonoproektiv-u-vr.html>

24. Nykonyrov O. (2017). Yak Uhorshchyna cherez osvitu stvoryuye na Zakarpatti sviy anklav [How Hungary creates its enclave in Transcarpathia through education]. Depo. Zakarpattya. URL: <https://zak.depo.ua/ukr/zak/yak-ugorschina-stvoryuye-sviy-anklav-cherez-navchannya-zakarpattiv-20170704599567>

25. Orban proponuye Ukrayini uzakonyty podviyne hromadyanstvo dlya uhortsiv Zakarpattya [Orban offers Ukraine to legalize dual citizenship for the Hungarians of Transcarpathia]. Yevropeys'ka pravda. URL: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/03/30/7063844/>

26. Ostapets' Yu., Skyba I. (2012). Uhors'ka menshyna Zakarpattya: suspil'no-politychnyy ta kul'turnyy rozvytok [The Hungarian minority of Transcarpathia: socio-political and cultural development]. Aktual'ni pytannya zakonodavchoho rehulyuvannya zakhystu prav natsional'nykh menshyn v Ukrayini ta shlyakhy yikh realizatsiyi v Umovakh polietnichnoho rehionu: analiz otsinky. Materialy kruhloho stolu. 21 hrudnya 2011 r. Uzhhorod: «Lira», S. 51–68.

27. Plan spivrobotnytstva mizh Ministerstvom kul'tury i mystetstv Ukrayiny ta Ministerstvom natsional'noyi kul'turnoyi spadshchyny Uhors'koyi Respubliki na 2005–2008 roky [Cooperation plan between the Ministry of Culture and Arts of Ukraine and the Ministry of National Cultural Heritage of the Republic of Hungary for 2005–2008]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/348_056#Text

28. Politychne tok-shou «Pul's». [Political talk show «Pulse»] Vypusk 2.10.2018. URL: <https://video-ua.112.ua/politychne-tok-shou-puls-vypusk-vid-02102018-280070.html>

29. Popovych Z. (2017). Zakon pro osvitu: kudy zavedut' movni prystrasti na Zakarpatti. [Law on education: where will language passions lead in Transcarpathia]. BBC Ukrayina. URL: <http://www.bbc.com/ukrainian/features-41252966>

30. Sydorenko S., Panchenko Yu. (2017). Uhors'kyy movnyy shantazh: chy pokhovaye Budapesht yevropeys'ke maybutnye Ukrayiny [Hungarian language blackmail: will Budapest bury Ukraine's European future]. Yevropeys'ka pravda. URL: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/09/26/7071503/>

31. Sydorenko S., Tuzhans'kyy D. (2018). Peremoha vichnoho Orbana: yak uhors'kyy prem'yer zberih absolyutnu vladu v krayini [The victory of the eternal Orbán: how the Hungarian prime minister retained absolute power in the country]. Yevropeys'ka pravda. 9 kvitnya 2018 r. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2018/04/9/7080095/>

32. Stanchev M., Felshtinskii Yu. (2015). Tretya mirovaya: bitva za Ukrainu [World War III: Battle for Ukraine]. Kyiv: Nash Format. 456 c.

33. Tkach D. (2017). Polityka ofitsynoyi Uhorshchyny shchodo natsional'noyi avtonomiyi u susidnikh krayinakh: pravda ta domysly [Official Hungarian policy on national autonomy in neighboring countries: truth and conjecture]. Vyklyky i Ryzyky. Bezpekovyy ohlyad TsDAKR. Kyiv, № 9 (72). S. 44–57.

34. Tuzhans'kyy D. Hra na mezhi vorozhnechi: yak Uhorshchyna radykalizuye suspil'stvo dlya peremohy chynnoyivlady [Playing on the edge of hostility: how Hungary is radicalizing society to defeat the current government]. Yevropeys'ka pravda. 28 serpnya 2017 r. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/articles/2017/08/28/7069912/>

35. Uhoda mizh Uryadom Ukrayiny i Uryadom Uhors'koyi Respubliki pro spivrobotnytstvo v haluzi kul'tury, osvity i nauky [Agreement between the Government of Ukraine and the Government of the Republic of Hungary on cooperation in the field of culture, education and science]. URL: https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/348_054#Text

36. Uhors'kyy chynnyk u vnutrishn'opolitychnykh ta bezpekovykh protsesakh na Zakarpatti (2017)

[The Hungarian factor in internal political and security processes in Transcarpathia]. Kyiv: NISD, 48 s.

37. Uhorshchyna: shcho stoyit' za voyovnychoyu rytorykoyu proty Ukrayiny. (2017) [Hungary: What's Behind the Militant Rhetoric Against Ukraine]. *LB.ua*. URL: https://ukr.lb.ua/world/2017/09/26/377586_ugorshchina_shcho_stoit_voyovnichoyu.html

38. Ukrayina pryednayet'sya do zasidannya Hruziyi i NATO v ramkakh samitu Al'yansu – Zerkal' (2018) [Ukraine will join the meeting of Georgia and NATO within the framework of the Summit of the Alliance – Zerkal].

Yevropeys'ka Pravda. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2018/06/14/7083092/>

39. Shypka N. (2007). Uhors'ka natsional'na menshyzna yak chynnyk formuvannya ukrayins'ko-uhors'kykh mizhderzhavnykh politychnykh vidnosyn (1991–2006 rr.) [The Hungarian national minority as a factor in the formation of Ukrainian-Hungarian interstate political relations (1991–2006)]. *Ukrayins'ka natsional'na ideya: realiyi ta perspektyvy rozvytku: Zb. nauk. pr.* L'viv: Vydavnytstvo Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politekhnikha», Vypusk 19. S. 208–216.

Hungarian influence on the national identity of the population of Transcarpathia

Kotsur Vitalii Viktorovych

Doctor of Historical Science, Professor,
Rector
Hryhorii Skovoroda University
in Pereiaslav
Sukhomlyns'koho str., 30, Pereiaslav-
Khmelnitskyi, Kyiv region, Ukraine
ORCID: 0000-0002-7369-4344

The problem of Ukrainian-Hungarian relations on the ethno-national issue in Transcarpathia is considered. The author highlights the main instruments of Hungary's foreign policy influence on neighboring countries. The goal of the research is to study the influence of Hungarian foreign policy on the national identity of the population of Transcarpathia, and to find out practical mechanisms for solving the region's problems. In the course of the research, three groups of methods were used: general scientific (analysis, synthesis, generalization, induction of deduction), interdisciplinary (source and system-structural analysis), and methods of political science research (institutional, systemic, functional, behavioral).

The author identifies the reasons for the disagreements between Ukraine and Hungary at the diplomatic level, in particular: the simplified passport procedure for ethnic Hungarians in Ukraine introduced by Hungary, the language and educational issues of Transcarpathia, etc. The place and significance of international Ukrainian-Hungarian agreements for the development of good relations and the formation of ethno-national harmony in the Carpathian region are revealed. The main methods of diplomatic pressure on Ukraine are identified. The research focuses on Hungary's official position on law of Ukraine on education 2017 Hungary's interference in this matter and blackmail at the diplomatic level only played into russia's hands. In the context of this issue, the author characterizes the likelihood of russian special services' influence on the formation of appropriate policy towards Ukraine. Attention is focused on Russia's attempt to lobby for its own interests in the countries of the European Union through Hungary. The importance of Hungarian state institutions' support for the territorial integrity and state sovereignty of Ukraine as an important element of European security was emphasized.

The political, linguistic and cultural significance of the support of Hungarian public organizations in Ukraine at the expense of Hungary is clarified. In the context of the development of good neighborly relations, the author's vision of the development of an economic and political union with the countries of the Carpathian region is expressed. This will accelerate European integration trends and may become a catalyst for economic development. To achieve it Ukraine and Hungary should reconsider their positions on the ethnopolitical situation in the region. At the same time, Budapest should change its own beliefs about Transcarpathia and deepen relations with Ukraine.

Key words: Hungarians, ethnopolitics, identity, Transcarpathia, Ukraine, Hungary, minority.